

“MALA FILOZOFIJA“
Udruga za poticanje neformalnog obrazovanja,
kritičkog mišljenja i filozofije u praksi
Andrije Hebranga 10 e, 23000 Zadar
OIB: 45369134841

Godišnji izvještaj o radu udruge „Mala filozofija“ u 2021. godini

1. Projektne aktivnosti:

Community of Ethics Teachers in Europe - projekt je započeo u studenome 2017. godine. Projekt ima nekoliko ciljeva. Prvi cilj je mapiranje različitih kurikuluma etike u europskim srednjim školama putem online interaktivne platforme. Razmjenom dobre prakse i različitih pristupa u poučavanju etike i uspostavljanjem mreža etičkih učitelja u Europi, cilj je unaprijediti poučavanje etike u Europi. Drugi cilj je istražiti različite europske etičke kurikulume te kategorizirati različite pristupe nastavnim predmetu etika. To će dovesti do boljeg uvida u metode koje se koriste u srednjim školama. Osim navedenoga, razviti ćemo vizualni jezik koji predstavlja različite etičke pojmove koji se koriste u nastavi etike. Partneri na projektu su: Zofijini Ljubimci, društvo za razvoj humanistike (Slovenija); Udruga za poticanje neformalnog obrazovanja, kritičkog mišljenja i filozofije u praksi Mala filozofija; Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici; Stichting Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio i Gymnasium Weilheim. Radi epidemioloških uvjeta u 2020. godini, projekt je produžen do lipnja 2021. godine. U lipnju 2021. projekt je uspješno završen. Više o projektu je dostupno na <https://ethics.community/about/>

TRACE - Traditional children's stories for a common future

U kolovozu 2018. godine odobren je projekt *Traditional children's stories for a common future – TRACE*. Projekt vrijedan 178.330,00 eura provodit će se od 1. rujna 2018. do 31. kolovoza 2020. godine u suradnji sa suradnicima iz Hrvatske, Grčke, Latvije i Španjolske. Svrha je Projekta upoznati ciljne skupine, učitelje, edukatore i knjižničare koji rade s djecom u dobi između šest i 12 godina s tradicionalnim dječjim pričama iz partnerskih zemalja, a posredno i s kulturom tih zemalja. U sklopu Projekta bit će prevedena najkvalitetnija dječja literatura iz partnerskih zemalja na pet europskih jezika – jezike partnerskih zemalja i engleski jezik, a bit će organizirano i mnoštvo radionica za učitelje, knjižničare i edukatore kako bi ih se upoznalo s kreativnim i inovativnim metodama poticanja djece spomenute dobne skupine na čitanje, kritičko razmišljanje i vlastito istraživanje europske kulture i europskih zemalja preko njima bliske literature – tradicionalnih dječjih priča koje su vrijedan dio europske kulturne baštine. U planu je i priprema mrežne stranice posvećene Projektu na kojoj će se moći pratiti sve novosti povezane s Projektom, a koja će služiti i kao dodatno edukativno pomagalo učiteljima, edukatorima i knjižničarima, kao i ostaloj zainteresiranoj javnosti. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu koordinator je Projekta, a suradnici su na Projektu Udruga za poticanje neformalnog obrazovanja, kritičkog mišljenja i filozofije u praksi Mala filozofija (Zadar, Hrvatska), Osnovna škola *Josip Pupačić* (Omiš, Hrvatska), University of Peloponnese (Tripolis, Grčka), Biedriba *Radosas Idejas* (Riga, Latvija) i Fundación Euroárabe de Altos Estudios (Granada, Španjolska).

Aktivnosti provedene u 2021. godini:

“MALA FILOZOFIJA“
Udruga za poticanje neformalnog obrazovanja,
kritičkog mišljenja i filozofije u praksi
Andrije Hebranga 10 e, 23000 Zadar
OIB: 45369134841

- Izrađeni Priručnik za učitelje i knjižničare
- Održan online TTL s knjižničarima i učiteljima iz partnerskih zemalja

- Izrađena web stranica s otvorenim resursima za provođenje radionica na svim partnerskim jezicima

- Održan multiplier event u Zagrebu i ostalim partnerskim zemljama

Više o projektu:

<http://www.trace-portal.eu/>

PEEC - Peace Education in Early Childhood to prevent Bullying

Projekt je financiran kroz Erasmus Plus KA2, EU Njemačke agencije za mobilnost, koji je započeo s provedbom 1. rujna 2019. godine, s osiguranim sredstvima za provedbu projekta do 31. listopada 2021. godine. Osnovni cilj projekta PEEC je promicanje i poticanje obrazovanja za mir u ranom odgoju i obrazovanju (ECEC - Early Childhood Education and Care). Projekt je usmjeren prema učiteljima i edukatorima koji sudjeluju u odgoju i obrazovanju za rano djetinjstvo, kako bi ih dodatno profesionalno osposobio i potakao njihovu svijest o važnosti obrazovanja za mir kao temelja prevencije diskriminacije, ekskluzije, rasizma i nasilnog ponašanja. Nadalje, svrha je projekta promicanje vrijednosti jednakosti i društvene inkluzije, te otvorenog dijaloga kao temelja Europske Unije. PEEC-ov značaj odnosi se na poticanje svijesti o važnosti obrazovanja za mir kao temelja prevencije diskriminacije, ekskluzije, rasizma i nasilnog ponašanja. Isticanjem obrazovanja za mir kao osnove otvorenog društva, projekt će staviti naglasak na razvoj demokratičnosti obrazovnog okruženja, te poticanja jednakosti, raznovrsnosti i inkluzije kao bitne stavke u prevenciji nasilja i nasilničkog ponašanja u ranoj dobi. U projektu sudjeluju 5 partnerske organizacije iz sljedećih zemalja: Njemačka, Latvija, Španjolska i Hrvatska.

Aktivnosti provedene u 2021. godini :

- Izrađen Priručnik za prevenciju nasilja od najranije dobi namjenjen edukatorima i odgajateljima/cama

- Izrađena web stranica s otvorenim resursima na svim partnerskim jezicima

- Održan međunarodni online trening s učiteljima, odgajateljima i edukatorima iz partnerskih zemalja

- Pilotirane i evaluirane radionice od strane učitelja i odgajatelja

- Održani multiplier event u Splitu i partnerskim zemljama

- Izrađen priručnik za organiziranje treninga za mirovno obrazovanje na svim partnerskim jezicima

-

Više o projektu:

“MALA FILOZOFIJA“
Udruga za poticanje neformalnog obrazovanja,
kritičkog mišljenja i filozofije u praksi
Andrije Hebranga 10 e, 23000 Zadar
OIB: 45369134841

http://peec-online.eu/?fbclid=IwAR2jKPaP4le4FXESOADn_YUEwTP_cNIHr-DhhNIFOBApiQ-xXOm3wT1My8s

ELVE – Environmental Learning based on Values Education from Early Childhood

Svatko bi trebao biti svjestan štete koju nanosimo svojoj okolini: ono što se događa na jednom dijelu našeg planeta utječe na cijeli svijet. Da bismo zaštitili zemlju, moramo razumjeti kako su tri dimenzije okoliša, društva i gospodarstva međusobno povezane u svojoj složenosti i kako su međusobno ovisne. Ključ toga je obrazovanje. Erasmus + projekt ELVE trebao bi tome pridonijeti. ELVE želi stvoriti načine i sredstva za integriranje teme "održivog obrazovanja o okolišu" u razvoj ranog djetinjstva. Projekt je namijenjen odgajateljima i učiteljima u osnovnim školama, kao i obrazovnim koordinatorima koji rade s djecom predškolske i osnovnoškolske dobi. Neizravna ciljna skupina stoga su djeca u dobi od 3-6 do 7-11 godina.

Specifični ciljevi projekta su:

- Razvoj transnacionalnog kurikuluma za održivo obrazovanje o okolišu za vrtiće i osnovnoškolsko obrazovanje na temelju trenutnih kurikularnih ponuda u ovom području
- OER (otvoreni obrazovni resursi) za obrazovanje o okolišu za nastavnike i učitelje
- Priprema pratećeg vodiča za objašnjenje kurikularnog koncepta i materijala za učenje
- Razvoj „Čvorišta znanja“ ili mrežne platforme za pristup i pružanje OER-a i materijala za učenje, kao i za pitanja, prijedloge i razmjenu između nastavnika i učitelja
- Širenje projekta u cilju povećanja doseg a i podizanja svijesti o važnosti održivog obrazovanja o okolišu. U tu svrhu treba izraditi smjernice za primjenu ELVE-a u pet zemalja

Konzorcij projekta ELVE čini 6 projektnih partnera iz 5 različitih zemalja EU-a koji dolaze iz širokog spektra, uključujući Svjetsko udruženje za rano obrazovanje djece, sveučilišta, centri za obrazovanje, istraživački i razvojni centri i udruge te mala i srednja poduzeća.

Aktivnosti provedene u 2021. godini su:

- izrada transnacionalnog kurikulum a
- izrada otvorenih obrazovnih resursa
- priprema pratećeg vodiča za objašnjenje kurikularnog koncepta i materijala za učenje
- online sastanci

“MALA FILOZOFIJA“
Udruga za poticanje neformalnog obrazovanja,
kritičkog mišljenja i filozofije u praksi
Andrije Hebranga 10 e, 23000 Zadar
OIB: 45369134841

LOOP – Empowering Teachers Personal, Professional And Social Continuous Development Through Innovative Peer-Induction Programmes

Projekt je započeo 28.2.2021. s osiguranim sredstvima za provedbu do 27.2.2024. Glavni cilj projekta LOOP je doprinijeti cjelovitoj politici učiteljske profesije koja obuhvaća sve faze učiteljske karijere. Cilj projekta je izmjeriti utjecaj i skalabilnost formalnog osposobljavanja za mentorski program i induksijskih programa nastavnika, kako bi se poboljšao profesionalni razvoj učiteljske profesije. Okvir projekta je utemeljen na nizu hipoteza, kao što su: kroz formalnu obuku za mentorske programe iskusni učitelji podupiru razvoj i korištenje formalnih induksijskih programa za mlade učitelje; prilika za iskusne učitelje i voditelje škola da diverzificiraju svoje karijere i djeluju kao mentori svojih vršnjaka doprinosi njihovoj motivaciji i održavanju sustava; induksijski programi učitelja koji se temelje na mentorskim aktivnostima podržavaju profesionalni razvoj učitelja koji započinju svoju karijeru i njihovo održavanje u sustavu; formalni induksijski programi koji se primjenjuju na školskoj razini doprinose socijalnoj i kulturnoj uključenosti i razvoju novih učitelja; strukturirani programi mentorstva prilagođeni kontekstu povećavaju interes i uspjeh njegovih sudionika; osposobljavanje mentora olakšava provedbu induksijskih programa uvođenja novih učitelja; te nedostatak resursa i smjernica razlozi su za nesprovedenje induksijskih programa u školama. Kroz eksperimentalnu metodologiju, 4 bloka će se koristiti tijekom projekta: priprema podloge; participativni dizajn instrumenata politike; terenska ispitivanja u stvarnom okruženju; i razvoj preporuka za politike. Kroz fokus na poboljšanje razvoja nastavnčkih karijera, kao i osnaživanje učitelja za bolju navigaciju kroz karijeru, i u smislu preispitivanja strukture i usmjeravanja u karijeri, LOOP će osmisliti, testirati i razviti dva programa koji potiču kontinuirani profesionalni razvoj učitelja - induksijski program za nove učitelje i program kapacitiranja mentora za iskusne učitelje.

Aktivnosti provedene u 2021. godini su:

- desk research vezan uz prvi radni paket projekta
- ispitivanje stanja stvari (state-of-the-art) programa uvođenja novih učitelja u učiteljsku profesiju i programa mentoriranja u Hrvatskoj
- skupljanje i obrada podataka iz 100 anketa, 8 individualnih intervjua i 3 fokus grupe
- izrada Nacionalnog izvještaja o stanju obrazovnog sustava, programa uvođenja novih učitelja u učiteljsku profesiju i programa mentoriranja u Hrvatskoj
- sudjelovanje na partnerskim sastancima
- komunikacijske i diseminacijske aktivnosti projekta

Više o projektu: www.empowering-teachers.eu i www.petit-philosophy.com/hr/loop

PLATO'S EU – Philosophical Learning Applied To Online Surroundings in EU

Projekt PLATO'S EU započeo je s provedbom 1.11.2021. godine s osiguranim sredstvima za provedbu projekta za 24 mjeseca. Projekt čini međunarodni konzorcij s članovima: Sveučilište Matej Bel iz Banske Bystrice (Slovačka), Sveučilište u Ljubljani (Slovenija) te Prirodoslovno-grafička škola Zadar s Udrugom

„MALA FILOZOFIJA“
Udruga za poticanje neformalnog obrazovanja,
kritičkog mišljenja i filozofije u praksi
Andrije Hebranga 10 e, 23000 Zadar
OIB: 45369134841

„Mala filozofija“. Projekt je financiran sredstvima iz Erasmus+ KA220 fonda, pod nadzorom slovačke Nacionalne agencije za mobilnost. Svrha projekta je izrada otvorenih obrazovnih resursa, udžbenika i platforme koja će pomoći edukatorima srednjih škola za lakše suočavanje s digitalnim zahtjevima suvremenog obrazovnog okruženja. Teme kojima se projekt bavi su aktivno građanstvo, inkluzija i kiritčko mišljenje.

Aktivnosti provedene u 2021. godini su:

- organiziranje prvog transnacionalnog projektnog sastanka
- administrativno postavljanje projekta s popratnom dokumentacijom
- organizacija rada po radnim paketima
- početne komunikacijske aktivnosti uključujući izradu projektnog loga uz pomoć Prirodoslovno-grafičke škole Zadar

Više o projektu: početkom 2022. godine

„SUPERPRAVEDNICI - Kritičkim mišljenjem do spoznaje i poštivanja ljudskih prava“

Projekt je započeo 1.11.2021. godine (odobren je samo nekoliko dana prije). Voditelj projekta je Bruno Ćurko, a zamjenica voditelja projekta je Zvezdana Cah, koja je i zaposlena na pola radnog vremena na projektu. Do kraja 2021. radi se na razradi radionica i vizualnom identitetu projekta. Projekt je odobren od strane MZOa, a projektni partneri su: OŠ Josipa Pupačića u Omišu, OŠ F. K. Frankopana u Osijeku, OŠ Stjepan Radića iz Bibinja, OŠ Slakovci, OŠ Valentin Klarin, Preko, OŠ Petar Zoranić, Nin, OŠ Pučišća, OŠ o. Petra Perice, Makraska, Knjižnica i čitaonica Stari grad.

Pogled u vlastito mišljenje (samoodrživ projekt)

Udruga provodi projekt od 2008. godine. Program suzdrži 35 radionica za cijelu školsku godinu za učenike 3. i 4. razreda osnovne škole. Provodi u PowerPoint prezentacijama u obliku stripa gdje bitnu ulogu imaju animirani učitelji poput sove Sofije, raka Paka, jelena Malika i mnogih drugih koji djeci postavljaju temeljna pitanja vezana za nastavnu temu te na taj način potiču učenike na zabavno i strukturirano promišljanje o zadanoj temi. U radionicama se također koriste i didaktičke igre, zagonetke i poznate dječje priče prilagođene navedenim uzrastima. Početkom školske godine 2020. / 2021. i u školskoj godini 2021./2022. program se provodi u četiri škole:

- OŠ Josipa Pupačića u Omišu
- OŠ F. K. FRANKOPANA u Osijeku (voditeljica Ana Petrović)
- OŠ Mladost u Osijeku (voditelj Mišo Tokić)
- Međunarodna osnovna škola Mostar (voditeljica Jelena Mikulić)

Više o projektu: <http://www.petit-philosophy.com/pogled-u-vlastito-misljenje/>

“MALA FILOZOFIJA“
Udruga za poticanje neformalnog obrazovanja,
kritičkog mišljenja i filozofije u praksi
Andrije Hebranga 10 e, 23000 Zadar
OIB: 45369134841

2. Objavljeni članci i izlaganja usko vezani uz aktivnosti udruge „Mala filozofija“:

- Ćurko, Bruno. “Community of philosophical inquiry as a method in early bioethical education”, *Jahr: Europski časopis za bioetiku*, Vol. 11 No. 2, 2020.(objavljeno 2021)
- Ćurko, Bruno. Cah, Zvezdana. „Philosophy with children and education for human rights – including workshop examples“ u *Život i škola : časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja*, 56 (2020), 2; 25-39 (objavljeno 2021.).
- Ćurko, Bruno. Kovačević, Antonio. Predavanje „Filozofija odgoja Pavla Vuk-Pavlovića i suvremeni projekti usmjereni na poboljšavanje rada učitelja – primjer Erasmus+ KA3 LOOP“ u sklopu međunarodnog znanstvenog i kulturnog simpozija „29. Dani Frane Petrića,“ Cres (1.10.2021.)
- Ćurko, Bruno. Predavanje „Zajednički europski projekti neformalnoga obrazovanja – primjeri projekta SHOUT i LOOP“ u sklopu godišnjeg simpozija Hrvatskog filozofskog društva „Europska unija – jučer, danas, sutra“, online, (25.11.2021.)
- Kovačević, Antonio. „Bioethical perspective of Mixed Martial Arts,“ *Pannoniana: Časopis za humanističke znanosti*, Vol. 4 No. 1, 2020. (objavljeno 2021.)

3. Izdavačka djelatnost

Nijedno novo izdanje nije objavljeno u 2021. godini. Povjerenstvo za izdavačku djelatnost je pokrenulo i Virtualnu filozofiju, *online* predstavljanje knjiga, publikacija, *online* predavanja i radionice. U 2021. godini odradili smo 3 virtualna događaja:

14.1.2021. Josip Ćirić “A što ćemo s logikom?”

8.2.2021. Stjepan Mihovil Blažević “12 pisama: pedagoško-didaktički pristup filozofiji”

2.3.2021. Nikica Simić “Reformske priče“

4. Komunikacijske aktivnosti Udruge

Podcast „Gdje ideje idu?“

U sklopu projekta Podcast u Digitalnom laboratoriju NSK Digitalnog laboratorija Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, udruga „Mala filozofija“ pokrenula je svoj filozofski podcast imena „Gdje ideje idu?“. U podcastu se bavimo praktičnim perspektivama širokog područja filozofije. Kroz poslovice i koncepte koji su svima dobro poznati, raspravljamo o dubljim političkim, kulturnim,

“MALA FILOZOFIJA“
Udruga za poticanje neformalnog obrazovanja,
kritičkog mišljenja i filozofije u praksi
Andrije Hebranga 10 e, 23000 Zadar
OIB: 45369134841

povijesnim i etičkim temeljima istih. Primjerice, kroz temu (koja je ujedno i naslov jedne od epizoda) “Zašto ruka ruku mije?”, pričamo o altruizmu, filozofiji Imanuela Kanta i zlatnom pravilu koje se proteže kroz svjetske religije, a kroz temu “Zašto su u strahu velike oči?”, raspravljamo o psihologiji straha, antičkom poimanju hrabrosti i etici vrlina. Podcast je dostupan na sljedećim platformama: YouTube, Podbean, Spotify, Deezer, Pocket Casts.

Više o podcastu: <https://www.petit-philosophy.com/hr/podcast>

5. Dani kulturne animalistike

Udruga “Mala filozofija” uz “Centar za integrativnu bioetiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu”, “Hrvatsko bioetičko društvo”, “Institut za etnologiju i folkloristiku” i “Znanstveni centar izvrsnosti za integrativnu bioetiku” je i ove 2021. godine bila organizator 3. **Dania kulturne animalistike**. Dani kulturne animalistike su znanstvena i popularna manifestacija koja smjera k svestranom i cjelovitom sagledavanju odnosa čovjeka i životinje. Njihov je cilj iz različitih perspektiva (znanstvenih, umjetničkih, kulturnih itd.) opisati, a pomoću njih i moralno vrednovati, čovjekov odnos spram ne-ljudskih životinja. Uvid u ono što životinje jesu, kakav moralni obzir zaslužuju i kako ih s obzirom na to tretiramo, predstavlja nezaobilazni uvjet radikalne izmjene tog tretmana. Ovogodišnji Dani, sadržavali su i radionice u Kulturnom Centru u Bolu, u kojem je Bruno Ćurko odradio dvije radionice s 50ak učenika. Program konferencije dostupan je ovdje: <https://www.ffst.unist.hr/news/35491/3.%20DKA%20abstracts.pdf>

6. WEBINAR: UPORABA LIKOVNE UMJETNOSTI U RAZREDNOJ NASTAVI

Održan interaktivni webinar (7.lipnja 2021.) koji je za cilj imao predstavljanje kreativnog pristupa umjetničkim djelima i njihovoj primjeni u raznim nastavnim predmetima. Sudionicima su po završetku webinara dodijeljene i konkretne aktivnosti te ideje za direktnu primjenu u nastavi kako bi nastavnici ispunili osobne obrazovne ciljeve. Kreatorica i voditeljica webinara: Antonia Krajina

7. Dodatne aktivnosti Udruge:

- Bruno Ćurko, “Čemu filozofija s djecom?” - predavanje u sklopu obilježavanja svjetskog Dana filozofije u organizaciji Grad Trogira, HFDA, Splitskog filozofskog kruga i SS Ivana Lučića, Trogir. Ponedjeljak, 22. studenog 2021. godine u 18:00
- Bruno Ćurko, tri edukativne radionice s djecom 1) „Beagle i glavata želva” 2) „Anuška sredozemna medvjedica“, 3) Mediteran . Ukupno sudjelovalo 71 dijete, a sve u sklopu *Split Lit Int - 17.11.2021.*
- Antonio Kovačević, Ivana Kragić, stvaranje i provedba UNESCO inspirirane edukativne staze 'Potraga na zadarskom Muraju: tajne skrivenih pisama' u sklopu manifestacije 'Festival znanosti', 14. svibnja 2021. u Zadru. Ukupno sudjelovalo 40 učenika srednjih škola.

“MALA FILOZOFIJA“

Udruga za poticanje neformalnog obrazovanja,
kritičkog mišljenja i filozofije u praksi
Andrije Hebranga 10 e, 23000 Zadar
OIB: 45369134841

- U suradnji s Udrugom izviđača Zarus, održana akcija “HAPPYCENTAR – Igračke nove za mirnije snove” namijenjena djeci iz potresom pogođenih područja. Cilj kampanje bio je donacijama građana i tvrtki prikupiti nove igračke, slikovnice, dječje knjige, sportsku opremu i rekvizite, crtaći pribor i drugi didaktički materijal za igru. Organizatori kampanje su Savez izviđača Hrvatske, Zaklada izviđačkog prijateljstva i agencija HEARTH, a kampanja se provela pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti i obrazovanja i Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade.